

A Fővárosi Ítéltábla az Ivanovits Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **I. rendű felperes neve (I. rendű felperes címe)** I. rendű,
a dr. Neukum Flórián ügyvéd (**jogi képviselő címe**) és a Szabó Antal Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **II. rendű felperes címe (II. rendű felperes címe)]** II. rendű,
a Szabó Antal Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **V. rendű felperes neve (V. rendű felperes címe)** V. rendű,
a dr. Neukum Flórián ügyvéd (**jogi képviselő címe**) és a Szabó Antal Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **VI. rendű felperes neve (VI. rendű felperes címe)** VI. rendű felpereseknek,
a Dr. Sárvári Nóra Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **I. rendű alperes neve (I. rendű alperes címe)** I. rendű,
a Marinné dr. Nyéki Ildikó ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe)** II. rendű,
a Vass és Murányi Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **III. rendű alperes neve (III. rendű alperes címe)** III. rendű,
a Marinné dr. Nyéki Ildikó (**jogi képviselő címe**) által képviselt **V. rendű alperes neve (V. rendű alperes címe)** V. rendű,
a dr. Gelenczei Csilla ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **VI. rendű alperes neve (VI. rendű alperes címe)** VI. rendű,
a Vass és Murányi Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **VII. rendű alperes neve (VII. rendű alperes címe)** VII. rendű,
a Szegedi & Gerencsér Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **VIII. rendű alperes neve (VIII. rendű alperes címe)** VIII. rendű,
a Bélik Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **IX. rendű alperes neve (IX. rendű alperes címe)** IX. rendű,
a Stanka Ügyvédi Iroda (**jogi képviselő címe**) által képviselt **X. rendű alperes neve (X. rendű alperes címe)** X. rendű,
a **XI. rendű alperes neve (XI. rendű alperes neve)** XI. rendű és
a dr. Pardavi László ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **XII. rendű alperes neve (XII. rendű alperes címe)** XII. rendű alperesek ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítás és kártérítés iránt indított perében,
a Fővárosi Törvényszék 2013. június 28. napján kelt, 20.G.40.196/2013/23. számú ítélete ellen az I. rendű felperes fellebbezése folytán, a 2014. január 15. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 500.000 (Ötszázezer) forint + áfa, a II. és az V. rendű alperesnek személyenként 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint + áfa, a III. rendű alperesnek 250.000 (Kettőszázötvenezer) forint + áfa, a VII. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa, a VIII. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa és a IX. rendű alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. rendű felperes keresetét elutasította; kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 225.000 forint feljegyzett eljárási illetéket. Kötelezte, hogy fizessen meg 15 napon belül az I. rendű alperes részére 750.000 forint; a II. rendű alperes részére 300.000 forint; a III. rendű alperes részére 300.000 forint; az V. rendű alperes részére 100.000 forint; a VI. rendű alperes részére 100.000 forint; a VII. rendű alperes részére 100.000 forint; a VIII. rendű alperes részére 100.000 forint; a IX. rendű alperes részére 100.000 forint; a X. rendű alperes részére 25.000 forint; a XI. rendű alperes részére 25.000 forint; a XII. rendű alperes részére 25.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában megállapította: az V. rendű alperes tulajdonában állt a ... Földhivatalnál a ..., belterület ... helyrajzi szám alatt felvett, ... úton található ingatlan, a ... Földhivatalnál a ... külterület, ... helyrajzi szám alatti ingatlan, valamint a ... Földhivatalnál a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlan (perbeli ingatlanok).

A felperes (helyesen: I. rendű alperes) jogelődje és az V. rendű alperes között az évek során több különböző tartalmú hitelszerződés és annak teljesítését biztosító egyéb megállapodás (zálog, jelzálog, opció stb.) jött létre az alábbiak szerint:

Az I. rendű alperes jogelődje és az V. rendű alperes között, 1996. július 30. napján egységes szerkezetbe foglalt kölcsönszerződés (5. oldala) értelmében az V. rendű alperes által felvett kölcsön visszafizetésének biztosítékai keretében az V. rendű alperesnek az I. rendű alperes jogelődjével szemben kölcsönszerződés alapján fennálló tartozásai visszafizetésének biztosítékeként az V. rendű alperes tulajdonában álló perbeli három ingatlan opciós joga, illetve jelzálogjoga, valamint elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése szolgált, melyek részletes feltételeit a kölcsönszerződések (3., 4., 5., 6., 7. és 8. számú mellékletei) tartalmazták. A szerződéses rendelkezéseknek megfelelően 1996. július 31. napján három különböző okiratba foglaltan opciós szerződés jött létre az ingatlanok vonatkozásában az V. rendű alperes mint eladó és zálogkötelezett, valamint az I.

rendű alperes jogelődje mint vevő között. A szerződések 2. pontja úgy rendelkezett, hogy amennyiben az I. rendű alperesi jogelőd írásos nyilatkozatával vételi szándékát fejezi ki, az V. rendű alperes eladja a perbeli ingatlanokat 600.000.000, 130.000.000, illetve 120.000.000 forint vételárért akként, hogy az opciós jog gyakorolhatósága a szerződések aláírásával kezdődik és 2000. június 30-án fejeződik be.

1996. október 21-én a ... számú, az ... és az ... számú kölcsönszerződések vonatkozásában az I. rendű alperes jogelődje és az V. rendű alperes kötöttek opciós szerződéseket a tulajdoni lapon, ... helyrajzi számon nyilvántartott ..., ... szám alatti ingatlan és rajta lévő felépítmények vonatkozásában 600.000.000 forint vételár meghatározásával azzal, hogy az opciós jog gyakorolhatósága a szerződés aláírásával kezdődik és 1997. augusztus 31-én fejeződik be, valamint a ..., ... szám alatt található ingatlan, tulajdoni lapon, ... helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan tekintetében, melynek vételárát 120.000.000 forint összegben határozták meg.

A ... számon az I. rendű alperes jogelődje és az V. rendű alperes bankgarancia vállalására vonatkozó megbízási szerződést kötöttek, melynek alapján az V. rendű alperesért az I. rendű alperes jogelődje 58.000.000 forint összegre az Ipari és Kereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium felé bankgaranciát vállalt 1997. március 11-től 2003. október 20-ig terjedő időre 1.176.111 forint garanciadíj ellenében.

1998. július 1-jén, ... szám alatt az V. rendű alperes készfizető kezességet vállalt az I. rendű alperes jogelődje és a **W Rt.** között 1997. július 1-jén bankgarancia tárgyú szerződés vonatkozásában.

1998. július 1-jén, ... szám 5. számú melléklete szerint az V. rendű alperes készfizető kezességet vállalt az I. rendű alperes és a **W Rt.** között 1998. július 1-jén, 940.000 USD bankgarancia tárgyú szerződés vonatkozásában a **W Rt.**-t terhelő tartozás és járulékaik megfizetéséért.

A ... szám alatt, 1997. december 1-jén kötött szerződés 10.216.000,- 24,7 USD deviza kölcsönszerződés, a szerződés 15. pontja szerint az V. rendű alperesnek az I. rendű alperes jogelődjével szemben a szerződés alapján fennálló tartozásai visszafizetésének biztosítékeként a ..., ..., a ..., ... a ..., ... szám alatti ingatlan jelzálogjoga, opciós joga, valamint elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése szolgál, melyekre vonatkozó részletes feltételeket a szerződés mellékletei tartalmazták; a tartozás visszafizetésének további biztosítékaul az V. rendű alperes tulajdonában lévő gépek, berendezések, ingó dolgot terhelő jelzálogjoga, gabona- és készárukészlet vagyont terhelő jelzálogjoga, valamint opciós jog az V. rendű alperesben **K.V.** 12,65%-os, 7.590.000 forint névértékű és a **CR Ltd.** 37,35%-os, 22.410.000 forint névértékű üzletrészeire azzal, hogy az V. rendű alperes nem, vagy nem szerződésszerű teljesítése esetén az I. rendű alperes jogelődje jogosult követelése érvényesítése érdekében a biztosítékok közül bármelyiket akár egyidejűleg is igénybe venni. A szerződést ... ügyszám alatt foglalta közjegyzői okiratba **dr. ...** közjegyző. A közjegyzői okiratban rögzítették, hogy a kölcsönszerződés hatályba lépett; az V. rendű alperes elismerte, hogy a kölcsönösszeg átutalása 1997. december 1-jén megtörtént.

A ... közjegyzői okiratba foglalt, ... számú kölcsön- és zálogszerződés alapján az I. rendű alperes jogelődje 540.000.000 forint kölcsönt biztosított az V. rendű alperes részére 1998. szeptember 8. napján, 1999. január 31-i lejáratral. Rögzítették, hogy a tartozás visszafizetésének biztosítékeként készletek vagyont terhelő jelzálogjoga, illetve gépek, berendezések, ingó dolgot terhelő jelzálogjoga szolgál a 2. és 3. számú melléklet szerint. Ezen túlmenően zálogjogot alapítottak az V. rendű alperes vagyonában lévő, a ..., ..., a ..., ..., valamint a ..., ... alatti telephelyeken tárolt, 300.000.000 forint értékű kereskedelmi árukészletre.

A ... számú közjegyzői okiratba foglalt, ... számú deviza-kölcsönszerződés módosítást és zálogszerződéseket, melyben a ... számon 1998. december 1. napján, január 30-án, 1998. augusztus 31-én módosított 10.216.024,7 USD összegű kölcsönszerződés vonatkozásában. Az 1997. december 1. napján megkötött, 1998. január 30-án, 1998. augusztus 31-én és 1998. szeptember 4-én módosított szerződés vonatkozásában, melynek keretében jelzálogjogot alapítottak a ..., ... helyrajzi szám alatt nyilvántartott üzemépület vonatkozásában, melynek értékét 145.100.000 forintban határozták meg, valamint a ..., ..., ... helyrajzi számú gazdasági épület vonatkozásában, melynek értékét 124.000.000 forint összegben határozták meg és alapítottak jelzálogjogot, valamint a ..., ..., ... helyrajzi számú, 712.400.000 forint értékben meghatározott ingatlanon.

A ...-as számú, 1998. október 22-én, ... számon létrejött kölcsön- és készfizető kezességi szerződés keretében 1998. október 26-án 192.000.000 forintot folyósított forgóeszköz finanszírozása céljából az I. rendű alperes jogelődje a **B Rt.** részére, melyért az V. rendű alperes készfizető kezességet vállalt.

A ... számú, 1998. október 22-én, ... számon létrejött hitel- és zálogszerződések vonatkozásában, melynek keretében rögzítették, hogy az V. rendű alperes az I. rendű alperes jogelődjétől 250.000.000 forint folyószámla-hitelkeretet 1998. október 26-tól 1999. április 15-ig vett folyószámla hitelként kölcsön. Rögzítették, hogy a rendelkezésre tartási időszak lejártával a szerződés megszűnik. Ennek biztosítékaul 250.000.000 forint összegű készletre vagyont terhelő zálogjog létesítésére vonatkozó zálogszerződést kötöttek a ..., ..., valamint a ..., ... szám alatti és a ..., ... utcai telephelyén tárolt 250.000.000 forint értékű kereskedelmi árukészleten.

A ..., ... szám alatt folyószámla hitelszerződés és zálogszerződés jött létre 250.000.000 forint összegre, 1998. augusztus 31-től 1999. október 15. napjáig terjedő időszakra, melynek keretében a perbeli ingatlanokon tárolt 250.000.000 forint értékű kereskedelmi árukészleten alapítottak zálogjogot a szerződés mellékletét képező zálogszerződéssel.

A ... közjegyzői okiratban az 1998. október 22-én, ... szám alatti kölcsön- és készfizető kezességi szerződés módosítása, melynek keretében opciós szerződéssel a perbeli ingatlanokon lévő gépek tekintetében az V. rendű alperes az I. rendű alperes javára opciós jogot biztosított azzal, hogy a gépek, berendezések értékét 170.800.000 forint összeg vételárban határozták meg. Az opciós jog gyakorolhatóságát a szerződés aláírásától 2003. október 21. napjáig kötötték ki azzal, amennyiben az V. rendű alperes az 1998. szeptember 7-én, ... szám alatt létrejött kölcsönszerződésben vállalt fizetési kötelezettségének esedékességgkor nem tesz eleget, a fenti időtartam alatt jogosult az I. rendű alperes jogelődje az opciós jogát gyakorolni.

A ... közjegyzői okiratban az 1998. október 22-én, ... számon létrejött kölcsönszerződés vonatkozásában, melynek keretében az I. rendű alperes jogelődje az V. rendű alperes részére 1.692.698.000 forint kölcsönt nyújtott 1999. április 15-i lejáratával. A tartozás visszafizetésének biztosítékeként a perbeli ingatlanok jelzálogjogát, opciós jogát kötötték ki; a zálogszerződésben rögzítették, hogy a kölcsön összegében 1.692.698.000 forint és járulékai tartozás terheli 1999. április 15. visszafizetési határidővel az V. rendű alperest, melynek keretében a kölcsön biztosítására jelzálogjogot alapítottak a perbeli ingatlanokon. A ...i ingatlan értékét 145.100.000 forint, a ... ingatlan értékét 124.000.000 forint összegben határozták meg azzal, hogy az I. rendű alperes jogelődje tudomással bírt arról, hogy a **P Rt.**nek 34.000.000 forint összegű bejegyzett jelzálogjoga áll fenn a ... ingatlanon. A ... utcai ingatlan értékét 712.400.000 forintban állapították meg azzal, hogy az I. rendű alperes jogelődje tudomással bírt arról, hogy a **P Rt.**nek 162.000.000 forint összegű jelzálogjoga áll fenn az ingatlanon. Továbbá opciós szerződést kötöttek, melyekben az V. rendű alperes kijelentette, hogy kizárólagos tulajdonosa a számú tulajdoni lapon, ... helyrajzi számon nyilvántartott gazdasági épület megnevezésű, ..., ... utcai ingatlannak és a rajta lévő felépítménynek. Az ingatlan vételárát 130.000.000 forintban határozták meg azzal, hogy az opciós jog gyakorlásának időpontjában az ingatlanszakértővel újra felbecsültetik. Rögzítették, hogy az opciós jog gyakorolhatósága a szerződés aláírásával kezdődik és 2003. október 21-én fejeződik be azzal, hogy az opciós jogot az I. rendű alperes jogelődje akkor jogosult gyakorolni, ha az 1998. október 22-én, ... számon létrejött kölcsönszerződés, valamint az ... számon megkötött és 1996. július 30-án egységes szerkezetbe foglalt módosított kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettségeinek esedékességgkor nem tesz eleget. Ezen túlmenően a tulajdoni lapon, ... helyrajzi számon nyilvántartott gazdasági épület megnevezésű ..., ... szám alatt található ingatlan és a rajta lévő felépítmény vonatkozásában, melynek vételárát 120.000.000 forintban határozták meg azzal, hogy az opciós jog gyakorolhatósága a szerződés aláírásával kezdődik és 2003. október 21-én fejeződik be, s hogy az opciós jogot az 1998. október 22-én, az ... számon létrejött kölcsönszerződés, valamint az ... számon megkötött és 1996. július 30-án egységes szerkezetbe foglalt kölcsönszerződés szerinti fizetési kötelezettség nem teljesítése esetén gyakorolhatja. Ezen túlmenően a tulajdoni lapon, ... helyrajzi számon nyilvántartott gazdasági épület, ..., ... szám alatti ingatlan és felépítmény vételárát 600.000.000 forint összegben határozták meg azzal, hogy az opciós jog gyakorolhatósága a szerződés aláírásával kezdődik és 2003. október 21-én fejeződik be. Az opciós jog akkor gyakorolható, ha az 1998. október 22-én, ... számon létrejött kölcsönszerződés, valamint az ... számon megkötött és 1996. július 30-án egységes szerkezetbe foglalt módosított kölcsönszerződés szerint fizetési kötelezettségének az V. rendű alperes nem tesz eleget.

Az I. rendű alperes jogelődje a **P Rt.** volt.

Az V. rendű alperes 1997. december 30-án elhatározta, hogy 1998. január 1. hatállyal részvénytársasággá alakul, a cégbíróság az átalakulási kérelem bejegyzését 1999. május 28-án utasította el; e végzést a Legfelsőbb Bíróság 2000. május 15-én hagyta helyben. Az V. rendű alperes felszámolásának elrendelését 1999. október 14-én tették közzé, az eljárást megindító kérelmet 1999. január 5-én

terjesztették elő. Az V. rendű alperes felszámolója a felszámolás elrendelése óta a II. rendű alperes.

A felperesek az V. rendű alperessel szerződéses kapcsolatban álltak, melynek keretében „búza alapanyagot” szállítottak az V. rendű alperes részére. A II. rendű felperes 1998. május 15-én 20000 tonna termeltetésre, 1999. február 1-jén 4000 tonna búza szállítására vonatkozó szerződést kötött.

A 2000. február 21-én kötött szerződésekkel az V. rendű alperes a III. rendű alperes részére értékesítette a perbeli ingatlanokat az opciós szerződésekben meghatározott vételárakon azzal, hogy a szerződések egyes pontjában előzményként rögzítették, hogy a szerződés megkötésére az V. rendű alperes és az I. rendű alperes jogelődje között 1996. július 31-én létrejött opciós szerződés és a vevőkijelölési nyilatkozat alapján került sor. Az I. rendű alperes jogelődje a III. rendű alperest jelölte ki a vételi jog gyakorlására, a III. rendű alperes pedig élt a vételi joggal. Rögzítették, hogy az eladó felszámolása következtében az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 48. § (1) bekezdése alapján jogosult szerződéskötésre, ezen túlmenően az 5. számú mellékletben felsorolt, „N” kóddal jelölt gépek tekintetében is, 213.500.000 forint vételáron.

A 2000. február 21-én megkötött szerződések alapján a III. rendű alperes a vételárat megfizette, a III. rendű alperes tulajdonjoga az ingatlan-nyilvántartásba mindhárom ingatlan tekintetében bejegyzésre került. A ... belterület, ... helyrajzi szám alatti ingatlan vonatkozásában a X. rendű és a XI. rendű alperes jelzálogjoga bejegyzésre, a ... külterület, ... helyrajzi számú ingatlan tekintetében a III. rendű alperes tulajdonjoga törlésre került, annak tulajdonjogát a VI. rendű alperes, majd a VII. rendű alperes szerezte meg, jelenlegi tulajdonosa a IX. rendű alperes. A XII. rendű alperest keretbiztosítéki jelzálogjog illeti meg. A ... belterület, ... helyrajzi számú ingatlan tekintetében a III. rendű alperes tulajdonjoga törlésre került, a tulajdonjogot vétel címén a VI. rendű alperes, majd a VII. rendű alperes szerezte meg, jelenleg a VIII. rendű alperes a bejegyzett tulajdonos.

Az V. rendű alperes 1997. december 31-én rt.-vé alakulását határozta el, azonban az átalakulás cégnyilvántartásba történő bejegyzésére nem került sor, e kérelmet a cégbíróság elutasította jogerős határozatával.

Az I. és a II. rendű felperes 2000. szeptember 5-én, valamint a **Ku Kft.** és a **Na Kft.**, mint a III. rendű és a IV. rendű felperesek (mindkettő vonatkozásában 2003. július 10-én a per megszüntetésére került sor a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.41.934/2003/5. számú határozata alapján) indítottak keresetet.

Az alapeljárásban a Fővárosi Bíróság 30.G.76.027/2000/123. számú ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg fejenként az alpereseknek 15.000.000-15.000.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ismertette a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.266/2007/9. számú végzését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság összefoglalta az I. rendű felperes többszörösen módosított kereseti kérelmét, amelyben annak megállapítását kérte, hogy az 1998. szeptember 21. napján létrejött, ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. szeptember 21. napján létrejött, ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. október 22. napján létrejött, ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. október 22. napján létrejött,

... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. szeptember 7. napján létrejött, ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. október 22. napján létrejött, ... számú közjegyzői okiratba foglalt kölcsön-, illetve hitelszerződések és az azokat biztosító zálog-, készfizető kezesi, valamint opciós szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdés második mondata, harmadlagosan a Ptk. 202. §-a, negyedlegesen a Ptk. 207. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1), 5. § (1), valamint 272. § (3) bekezdésére tekintettel, semmisek. E körben kérte figyelembe venni a Legfelsőbb Bíróság 1/2005. (VI. 15.) PK véleményében és a BH 2007.191. számon közzétett eseti döntésében kifejtett álláspontját is.

Ezen túlmenően kérte annak megállapítását, hogy az V. rendű alperes és az I. rendű alperes jogelődjének ÜK Főosztálya között 1996. július 31. napján, a ..., belterület ... helyrajzi szám alatt felvett, a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett, továbbá a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokra vonatkozóan létrejött opciós szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdés második mondata, harmadlagosan a 202. §-a, negyedlegesen a 207. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1), 5. § (1), 375. § (1), 373. § (4), 258. § (3) bekezdésére, semmisek; továbbá annak megállapítását kérte, hogy az V. és a III. rendű alperesek között 2000. február 21-én a ..., belterület ... helyrajzi szám alatt felvett, a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett, továbbá a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdés második mondata, harmadlagosan a 202. §-a alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1), 5. § (1), 375. § (1), 373. § (4) bekezdés, valamint az opciós szerződések érvénytelenségére tekintettel semmisek, negyedlegesen a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján érvénytelenek. Erre tekintettel annak megállapítását kérte, hogy a III. és a VI. rendű alperes között a ... külterület, ... helyrajzi szám alatti ingatlan, illetve a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokra vonatkozó adásvételi szerződés, a VI. és a VII. rendű alperesek között a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt, illetve a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződés, a VII. és a IX. rendű alperes között a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött adásvételi szerződés, valamint a VII. és a VIII. rendű alperes között a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződés a III. rendű alperes javára szóló bejegyzés érvénytelensége folytán érvénytelenek. Ez esetben kérte a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján annak az elrendelését, hogy az eredeti tulajdoni viszonyok az ingatlan-nyilvántartásba helyreállításra kerüljenek, azaz az V. rendű alperes tulajdonjogának visszajegyzését és a III., a VI., a VII., a VIII., a IX. rendű alperesek mindezek tűrésére kötelezését kérte. Amennyiben ennek feltételei nem állnak fenn, akkor az érvénytelenség megállapítása mellett a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a feltűnő értékaránytalanság kiküszöbölésével a szerződések érvényessé nyilvánítását kérte.

Kérte annak megállapítását, hogy az V. és a III. rendű alperes között 2000. február 21. napján létrejött ingó adásvételi szerződés részben a ...i ingatlanban, tehát a gépek vonatkozásában a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 95.

§ (1) és (2) bekezdésére, valamint a Legfelsőbb Bíróság 2003. február 28. napján kelt, Gf.I.30.605/2002/8. számú végzésére tekintettel érvénytelen. Erre tekintettel kérte a Ptk. 237. §-a alapján az eredeti állapot helyreállítását és a III. rendű alperes gépek visszaszolgáltatására kötelezését.

Ezen túlmenően a X. és a XI. rendű alperesek javára bejegyzett jelzálogjog törlését kérte, és kérte a X. és a XI. rendű alperest annak tűrésére kötelezni, hogy a III. rendű alperes tulajdonjogának törlését tűrjék. Kérte a ... külterület, ... helyrajzi számú ingatlanra, a ... sorszám alatt bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjog törlését, valamint a XII. rendű alperest ennek tűrésére kötelezni; kérte a XII. rendű alperest a VI., a VII., a IX. rendű alperes tulajdonjoga törlésének tűrésére kötelezését.

Ezen túlmenően az I-III. rendű alpereseket 600.000.000 forint és annak 1995. október 22-től járó törvényes mértékű késedelmi kamata mint kártérítés megfizetésére is kérte egyetemlegesen kötelezni.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes alperesekkel szemben előterjesztett kereseti kérelmeinek tárgyalását elkülönítette.

Az elsőfokú bíróság a 20.G.40.010/2008/95. számú részítéletével a II., az V. és a VI. rendű felperesek kérelmét elutasította. Ezt a Fővárosi Ítéltábla a 15.Gf.40.486/2011/13. számú részítéletével helybenhagyta. A Kúria a Gfv.VII.30.320/2012/9. számú részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.

Az elsőfokú bíróság a 20.G.40.010/2008/101. számú végzésével a per tárgyalását felfüggesztette az I. rendű felperesnek az V. rendű alperes elleni felszámolásban bejelentett hitelezői igényének elbírálásáig, amelyben a bíróság azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes 14.146.774 forint + 100.000 forint „f”, 29.885.711 forint „g” kategóriába sorolt hitelezői igénnyel rendelkezik.

A felfüggesztést követően folytatott eljárásban az I. rendű felperes keresetét a 40.010/2008/9., 17., 51., 58., 74/F/1. számú beadványokban foglaltak szerint tartotta fenn.

Az elsőfokú bíróság által részletesen ismertetett indokok alapján az opciós megállapodások körében annak megállapítását kérte, hogy az V. rendű alperes és a **P Rt. ÜK** Főosztály között 1996. július 31. napján a ..., belterület ... helyrajzi szám alatt felvett, a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett, továbbá a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokra vonatkozóan létrejött opciós szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdés második mondata, harmadlagosan a 202. §-a, negyedlegesen a 207. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1) bekezdésére, 5. § (1) bekezdésére, 375. § (1) bekezdésére, 373. § (4) bekezdésére, 258. § (3) bekezdésére, semmisek.

Hivatkozott a Ptk. 234. § (1), 235. § (1), (2) bekezdésére, 237. §-ára. Az Inyvtv. 63. § (1) bekezdésére is utalással úgy vélte, mind az érvénytelenségi, mind a törlési keresetet határidőben terjesztette elő [Inyvtv. 63. § (1) bekezdés].

Kérte annak megállapítását, hogy a V. és a III. rendű alperesek között 2000. február 21. napján a ..., belterület ... helyrajzi szám alatt felvett, a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett, továbbá a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdés első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdés második

mondata, harmadlagosan a Ptk. 202. §-a alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1), 5. § (1), 375. § (1), 373. § (4) bekezdésére, valamint az opciós szerződések érvénytelenségére, semmisek, valamint negyedlegesen a Ptk. 201. § (2) bekezdése alapján érvénytelenek;

a III. és a VI. rendű alperes között a ... külterület, ... helyrajzi szám, illetőleg a ... belterület ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződések;

a VI. és a VII. rendű alperes között a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt, illetőleg a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződések;

a VII. és a IX. rendű alperes között a ... külterület ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződés; valamint a VII. és a VIII. rendű alperes között a ... belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra vonatkozóan létrejött ingatlan adásvételi szerződések többek között az ingatlan-nyilvántartási elődjük, azaz a III. rendű alperes javára szóló bejegyzés érvénytelensége folytán ugyancsak érvénytelenek.

Kérte a felsorolt ingatlanok adásvételi szerződések érvénytelenségének megállapítása esetén a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítását, azaz az V. rendű alperes tulajdonjoga visszajegyzését, és a III., VI., VII., VIII. és IX. rendű alperesek mindezek tűrésére kötelezését. Másodlagosan, amennyiben az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot helyreállítására nincs mód - a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a feltűnő értékaránytalanság kiküszöbölésével -, a szerződések érvényessé nyilvánítását kérte.

Kérte annak megállapítását, hogy az V. és a III. rendű alperes között 2000. február 21. napján létrejött ingó adásvételi szerződés - a ...i ingatlanban található gépek vonatkozásában - részben a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 95. § (1), (2) bekezdésére, valamint a Legfelsőbb Bíróság 2003. február 28. napján kelt, Gf.I.30.605/2002/8. számú végzésére, érvénytelen; ennek megállapítása esetén a Ptk. 237. § (1) bekezdése alapján az eredeti állapot helyreállításának elrendelését és ennek keretében a III. rendű alperest a gépek visszaszolgáltatására kötelezését kérte.

Kérte a ..., belterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra ... és ... szám alatt bejegyzett jelzálogjogok törlését, valamint a X. és a XI. rendű alperesek ennek tűrésére kötelezését, mivel a közvetlen jogszerző, azaz a III. rendű alperes bejegyzésének érvénytelensége folytán a javukra szóló bejegyzés is megdőlt. Kérte a X. és a XI. rendű alpereseket a III. rendű alperes tulajdonjoga törlésének tűrésére kötelezni.

Kérte a ... külterület, ... helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra ... sorszám alatt bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot törlését és a XII. rendű alperest ennek tűrésére kötelezését, valamint a XII. rendű alperest a VI., a VII. és a IX. rendű alperes tulajdonjoga törlésének tűrésére kötelezését kérte.

Részletesen ismertetett indokai alapján kérte az 1998. szeptember 21. napján létrejött, a ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. szeptember 21. napján létrejött, a ... számú közjegyzői okiratba foglalt, az 1998. október 22. napján létrejött, a számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. október 22. napján létrejött, a ...

számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. szeptember 7. napján létrejött, a ... számú közjegyzői okiratba foglalt; az 1998. október 22. napján létrejött, a ... számú közjegyzői okiratba foglalt kölcsön-, illetve hitelszerződések, és az azokat biztosító zálog-, készfizető kezesi, valamint opciós szerződések elsődlegesen a Ptk. 200. § (2) bekezdése első mondata, másodlagosan a Ptk. 200. § (2) bekezdése második mondata, harmadlagosan a Ptk. 202. §, negyedlegesen a 207. § (6) bekezdése alapján, figyelemmel a Ptk. 4. § (1), 5. § (1), valamint 272. § (3) bekezdésére, semmisék.

Perbeli legitimációja körében a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjára is hivatkozott.

A szerződések érvénytelenségén, illetve a Ptk. 339. §-án alapuló másodlagosan előterjesztett kártérítési igénye alapján az I-III. rendű alperesek 600.000.000 forint és járulékai egyetemleges marasztalására kötelezését kérte. Összes kártérítési igényét (az egyes kártételeket részletezve) 1.057.158.504 forintban határozta meg. Az alperesek felróható magatartása és az ok-okozati összefüggés körében arra hivatkozott, hogy a hitelezői igénye keletkezésének és az I. rendű felperesnek okozott kár bekövetkeztének, a keresettel támadott szerződések semmissége volt az eredője, a „Kúria döntésébe” foglalt szabálytalanságok elkövetése miatt az I. rendű alperes felróhatóan, saját magatartási szabályait megszegve kárt okozott. Károkozásának lényege az volt, hogy a felszámolást megelőzően 3 hónappal olyan hitelszerződést kötött, amelyre az eladósodott V. rendű alperesnek szüksége nem volt, hiszen hiteleit és kamatait fizette, sőt kezességet nyújtott, amit a bank elfogadott (**E Consulting**). A nyújtott hiteleket kizárólag a korábbi, prolongált hitelek kiegyenlítésére kötötte, akként, hogy a „Bank ad (I.r. alperes) egy bankgaranciát egy másik Banknak (**E Bank**). A nem finanszírozható cég készfizető kezességet vállal e bankgaranciáért (**B Rt.**) a Bank felé (I.r. alperes). Ekkor már a nem finanszírozható cég (**B Rt.**) minden vagyona el van zálogosítva a közvetlen hitelekkel”.

Az I. rendű alperes részletesen indokolt érdemi ellenkérelme az I. rendű felperes keresetének elutasítására és perköltségben marasztalására irányult.

A II. és az V. rendű alperesek szintén a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérték részletesen indokolt ellenkérelmükben.

A III. rendű alperes érdemi ellenkérelmében ugyancsak a kereset elutasítását kérte, indokait az elsőfokú bíróság részletesen ismertette.

A VI. rendű alperes indokolt érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben marasztalását kérte.

A VII. rendű alperes érdemi ellenkérelme körében csatlakozott a VI. rendű alperes által előterjesztett ellenkérelemhez.

A VIII. rendű alperes ugyancsak a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte részletesen indokolt ellenkérelme alapján.

A IX. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a felperes nem jelölt meg olyan tényállást, amely arra vonatkozna, hogy jogszabálysértő módon járt volna el a ...i ingatlan megvásárlásakor.

A X. rendű alperes indokolt érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

A XI. rendű alperes érdemben nem nyilatkozott.

A XII. rendű alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes keresetét nem találta alaposnak.

Kifejtette: a Ptk. 234. § (1) bekezdése értelmében a semmis szerződés érvénytelenségére - ha a törvény kivételt nem tesz - bárki határidő nélkül hivatkozhat. A semmisség megállapításához külön eljárásra nincs szükség. A Pp. 123. § (2) bekezdése értelmében megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a két megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, s a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában, vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Kifejtette: valamely szerződés semmisségével kapcsolatos perbeli legitimációt csak jogi érdekelttség vagy perbeli jogosultságot biztosító jogszabályi felhatalmazás alapozhat meg. A perbeli esetben a felperest mint hitelezőt a Cstv. szabályai jogosították fel keresetindításra, egyéb jogszabály nem, és nem állapítható meg a szerződés érvénytelenségének megállapításához fűződő jogi érdeke sem, mert még a szerződések érvénytelenségének megállapítása esetén sem juthatna hitelezői igénye kielégítéséhez, figyelemmel az őt, a kielégítési sorrendben megelőző igényekre. Ez a II. rendű alperes nyilatkozata, az V. rendű alperes közbenső mérlege, valamint annak a körülménynek a figyelembevételével állapítható meg, hogy az eredeti állapot helyreállítása esetén a felszámolási vagyon a folyósított kölcsönök összegével is terhelődne.

A Ptk. 200. § (2) bekezdésével összefüggésben az elsőfokú bíróság elsődlegesen abban a kérdésben foglalt állást, hogy az I. rendű alperes jogszabályba ütköző módon járt-e el a felhívott szerződések megkötése során, másodlagosan, hogy a jóerkölcsbe ütközött-e a szerződéskötési eljárás. Nem tekinthető jóerkölcsbe ütközőnek a szerződés, illetve annak jogkövetkezménye az utóbb bekövetkezett változások folytán, illetve önmagában az a körülmény, hogy az V. rendű alperes hosszú idő óta veszteséges működést folytatott. Az I. rendű alperes jogelődje már az 1994-es évektől kezdődően jelentős összegű kölcsön-, folyószámlahitel-, stb. szerződéseken keresztül biztosított hiteleket az V. rendű alperesnek. Önmagukban nem jóerkölcsbe ütközők a már veszteségesen működő vagy több hitellel rendelkező V. rendű alperessel kötött hitelszerződések, ehhez többlet-tényállási elemet kellett volna a felperesnek bizonyítania. A szerződés jóerkölcsbe ütköző volta akkor állapítható meg, ha a szerződés tartalma, a szerződéssel elérni kívánt cél nyilvánvalóan sérti a közerkölcsöt. Az I. rendű alperes által nyújtott kölcsön-, hitelfolyósítások és e körben az V. rendű alperessel kötött szerződések a felperesek által hivatkozott okból az általánosan elfogadott erkölcsi normákat semmiféle módon nem sértik. A perbeli esetben a bank- és hitelviszonyoknak megfelelő hitelfolyósítás történt az V. rendű alperes részére, ezzel ellentétes bizonyíték a perben nem merült fel. A felperesnek az az előadása, amely szerint az I. rendű alperes jogelődjét a hitelek folyósításakor az a cél vezérelte, hogy megtévessze az V. rendű alperes szerződéses partnereit, és azt a látszatot keltse az V. rendű alperessel összefogva, hogy az V. rendű alperes egy jól prosperáló cég, a perben rendelkezésre álló adatok nem támasztották alá. E körben arra utalt az elsőfokú bíróság, hogy a nyilvánvaló jóerkölcsbe ütközés miatti semmisség és az e körben előterjesztett igény tényállításának, amennyiben ez az 1991. évi XLIX. törvény 40. § (1)

bekezdésében foglalt valamelyik tényállás elemeit is magában foglalja, mint a felperes kereseti kérelmében foglaltak, olyan egyéb, a felhívott 40. § (1) bekezdésében foglalt tényállási elemeken felüli hivatkozást is kell tartalmaznia, amelyből megállapítható, hogy a szerződés tartalma, célja vagy joghatása nyilvánvalóan sérti a társadalom kialakult erkölcsi értékítéletét (BDT 2007.1686., Gfv.VII.30.320/2012/9.). A hitelező részéről is megnyilvánuló érdek, hogy az esetleges gazdasági nehézségekkel küzdő céggel vagy egyéb személlyel a hitelezési jogviszony és a kialakult gyakorlatra is és az adott esetben egy bizalmi viszonyra is tekintettel - a perbeli esetben már 1994. óta állt fenn tartósan és visszatérően hitelezési jogviszony az I. rendű alperes jogelődje és az V. rendű alperes között -, a korábban nyújtott hitelek visszafizetése megtörténjen. Az ezzel járó üzleti kockázat felmérése és az ezzel kapcsolatos kockázatvállalás a hitelnyújtót terheli. A megállapított tények nem támasztották alá, hogy az I. rendű alperes jogelődjét az a cél vezérelte, hogy megtévessze az V. rendű alperes beszállítóit, illetve az V. rendű alperes gazdasági „ellehetetlenülését” kihasználva, arról tudva kössön ki újabb fedezeteket, illetve tényleges hitelnyújtási és pénzfolyósítási szándék nélkül kösse meg az V. rendű alperessel a keresetben megjelölt hitelt és azt biztosító szerződéseket. Önmagában az a körülmény, hogy az V. rendű alperes vezetőségében lévő, a perbeli szerződések I. rendű alperes jogelődje részéről történő aláírásában a felperesek által felhozott személyi összefonódás merült fel, a felperes által hivatkozottakat nem támasztja alá. Az sem állapítható meg, hogy a korábban kialakult gyakorlattól eltérően került volna sor, akár a 94-es, 96-os szerződések tartalmának kialakítására, figyelemmel a peresített szerződésekre, az opciós szerződésben kikötött vételár, illetőleg az opciós jog meghatározása. Az V. rendű alperessel szemben elrendelt felszámolási eljárásban érvényesülő kielégítési sorrend szabálya nem értékelhető olyan általános társadalmi elvárásból fakadó követelményként, amelynek már a felszámolás kezdő időpontja előtt is érvényesülnie kellene. Erre alapítottnak a szerződés nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütköző volta nem állapítható meg, tehát az 1998 októberében kötött szerződéseket e vonatkozásban a felperesek által hivatkozottak szerint érvénytelenség okkal nem érintettek.

A Ptk. 207. § (4), (5) bekezdését ismertetve az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy csak abban az esetben állapítható meg a szerződés színlelt volta, ha az üzleti akaratot érinti és valamennyi szerződő fél részéről fennáll az adott ügylet színlelése. E körben arra vonatkozó adat nem merült fel, hogy akár az I. rendű alperes jogelődje, akár az V. rendű alperes részéről a ..., ..., ..., ... szerződések célja nem a tényleges hitelfolyósítási, illetve az azt biztosító szerződések megkötése volt. A szakértői véleményből (30-35. old.) megállapíthatóan nem merült fel arra adat, hogy tényleges hitelfolyósítás, illetőleg a korábban megfizetett hitelek visszafizetése az I. rendű alperes jogelődje részére nem történt meg. Az a körülmény, hogy a teljes, 1994-től a peres időszakig fennálló hiteldokumentációt az I. rendű alperes teljes körűen a per anyagává nem tudta tenni, nem fordítja meg a bizonyítási terhet. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. §-ában foglaltak szerint mérlegelte a rendelkezésre álló adatokat, különös figyelemmel a kirendelt igazságügyi szakértő véleményében foglaltakra. Utalt arra, hogy ha az V. rendű alperes már annak tudatában kötött volna hitel-megállapodást az I. rendű alperes jogelődjével, hogy azt

nyilvánvalóan nem képes visszafizetni, ez nem bírna harmadik személyek, adott esetben a felperes vonatkozásában jogi relevanciával.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a közjegyzői okiratba foglalt szerződés jogalapja tekintetében a szerződés esetleges jogszabályba ütközése sem eredményezhet kártérítési felelősséget a felperesek vonatkozásában, mivel az V. rendű alperes részéről e szerződés teljesítésére nem került sor, így e körben további vizsgálatot az elsőfokú bíróság nem folytatott le a felperes jogi érdekeltségének hiányában.

Kiemelte: az 1999. január 5-én előterjesztett felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem benyújtásához képest 2000. szeptember 5-én terjesztett elő, a Cstv. 40. §-ára alapított keresetet.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek azt a hivatkozását sem találta alaposnak, hogy a Cstv. 40., illetve 49. §-ában felhívott rendelkezései azért sem alkalmazhatók az 1998-ban közjegyzői okiratba foglalt szerződések kapcsán, mivel azokat nem az V. rendű alperes, hanem az átalakult rt. kötötte, az rt. pedig felszámolás alatt nem állt. Tekintettel arra, hogy a már felhívott Gt. 369. §-ában foglaltakra figyelemmel az elszámolás és a be nem jegyzés következményeként a korábbi társasági formában és annak szabályai szerint működik tovább a társaság, nyilvánvalóan az rt. kötelezettségvállalása, a be nem jegyzésre tekintettel a kft. kötelezettségvállalásának tekintendő és erre tekintettel ez az V. rendű alperes vagyonába tartozik és az V. rendű alperes által kötött szerződéseknek tekintendő.

Utalt az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.486/2011/13. számú határozatának 37. oldalán kifejtettekre is.

Erre tekintettel az V. rendű alperes vagyonába tartozik és az V. rendű alperes által kötött szerződéseknek tekintendők, figyelemmel arra is, hogy a felszámolási vagyon körébe tartozó értékről és vagyonról rendelkeztek; e körben a Cstv. 40. §-ában foglalt, illetve 49. §-ában foglalt rendelkezések is irányadóak, az erre történt felperesi hivatkozást az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak. A Cstv. 49. § (1) bekezdése szerint a felszámoló az adós vagyontárgyait nyilvánosan értékesíti a forgalomban elérhető legmagasabb áron. A felszámoló az értékesítést pályázat vagy árverés keretében végzi. Az (5) bekezdés értelmében, ha a felszámoló a vagyontárgy értékesítése során az e törvénybe foglalt - az értékesítés formáira és a közjegyző igénybevételeire vonatkozó - rendelkezéseknek nem tesz eleget, az érdekelt fél az értékesítéstől számított 30 napon belül az értékesítés eredményeként megkötött adásvételi szerződést a bíróságnál [6. § (1) bekezdés] keresettel megtámadhatja. E határidő elmulasztása jogvesztéssel jár. A (6) bekezdése alapján, ha a felszámoló a vagyontárgy értékesítése során az elővásárlási jog figyelembevételére vonatkozó kötelezettségeinek nem tesz eleget, az elővásárlásra jogosult az (5) bekezdésben foglalt jogvesztő határidő alatt keresetével a bírósághoz [6. § (1) bekezdés] fordulhat. A perbeli ingatlanokra, illetve ingóra vonatkozó adásvételi szerződés megkötésére 2000. február 21-én került sor; erre tekintettel a jogvesztő határidő már eltelt, különös figyelemmel arra is, hogy 2000. március 9-én a felperes már tudomással bírt az általa hivatkozott, nem megfelelő II. rendű felperesi vagyonértékesítési eljárásról.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 202. §-ára hivatkozást sem találta alaposnak, mert az I. rendű alperes vonatkozásában a felperes által hivatkozott célzatosság nem

állapítható meg, az az előadás, hogy nem zárható ki, hogy az I. rendű alperes erőfölnyével visszaélve kényszerítette az V. rendű alperest az újabb hitelmegállapodások és opciós megállapodások aláírására, nem olyan konkrét tényelőadás, amely alapot adhatna e szubjektív körülmény megállapítására.

Kitért arra is, hogy önmagában az a körülmény, hogy a felek az ingatlan adásvételi szerződés megkötésekor nem vettek igénybe szakértőt, nem alapozza meg a feltűnő értékaránytalanságot, különös figyelemmel a felperes által megjelölt összecszerűségekre. A II. rendű alperes, mint az V. rendű alperes felszámolója által kötött ingatlan adásvételi szerződések kapcsán utalt a felperes által a II. rendű alperes jogellenes tevékenysége körében kifejtett indokaira.

Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Ptk. 4. § (1) bekezdése egy alapelvet fogalmaz meg; egy szerződés azonban abban az esetben értékelhető a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján jogszabályba ütközőnek, ha ezt valamely polgári jogi norma kifejezetten kimondja, vagy a szerződés tárgya tiltott. A jóhiszeműség és a tisztesség alapelvének megsértéséhez a Ptk. nem fűz kifejezetten semmisségi jogkövetkezményt. A felszámoló a szerződéskötés során tanúsított magatartását, amelyre a felperes keresetében hivatkozott, a Cstv. 54. §-a alapján kell értékelni és csak akkor tartozik helytállni a felszámoló (a II. rendű alperes), ha a felszámolás során tanúsított felróható magatartásával okozott kárt. A felperes mint az V. rendű alperes hitelezője, a szerződéses jogviszonyon kívül álló harmadik személyként sérelmezte az 1998-as közjegyzői okiratban, illetve a 2000. február 21-i szerződésben foglaltak alapján az V. rendű alperes felszámolójának magatartását.

Ismertette a Ptk. 4. § (4) bekezdését is.

Az elsőfokú bíróság a kártérítési igényt sem találta alaposnak.

Ismertetve a Ptk. 339. § (1), a 344. § (1), (2) bekezdéseit kifejtette: a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az I. rendű alperes jogelődje, a II. rendű alperes, a III. rendű és az V. rendű alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kár érte, és az őt ért kárt nevezettek közös tevékenységükkel okozták.

E körben utalva a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.486/2011/13. számú határozatának 36. oldal hatodik bekezdésében foglaltakra is, az I. rendű alperes jogellenes tevékenységére hivatkozást, a perbeli hitel-, kölcsön-, illetve opciós szerződések érvénytelensége vonatkozásában nem találta alaposnak [1996. évi CXII. törvény 77. § (1), 78. § (1) bekezdés, 138. §, 146. §, 150. §, 151. §, 153. §, 154. §, 155. §, 157. §].

A közjegyzői okiratba foglalt szerződéssel összefüggésben a Kúria Gfv.VII.30.320/2012/9. számú határozatának 25. oldalán kifejtett indokokra utalt.

Ismertetve a Cstv. 47. § (1), 48. § (1) bekezdéseit leszögezte: amennyiben a szerződésben biztosított vételi jogával a vevő él, és a vételárat megfizeti, a felszámoló az ennek folytán létrejött adásvételi szerződés azonnali hatállyal való felmondására vagy a szerződéstől való elállásra nem jogosult, függetlenül attól, hogy ennek ingatlan-nyilvántartási bejegyzése megtörtént-e, esetlegesen csak a feltűnő értékaránytalanságra hivatkozva jogosult peres eljárás során az ezzel kapcsolatos igény érvényesítésére.

A felszámoló mérlegelési körébe tartozik, hogy eldöntse, hogy az adós gazdálkodó szervezet szerződései és a rendelkezésre álló vagyona, a szerződések esetleges

megszűnésének jogkövetkezményei a felszámolás körébe vonható vagyont mennyiben és hogyan érintik. A felszámolót a Cstv. 54. §-ában foglaltak szerint csak akkor terheli kártérítési kötelezettség, ha az eljárásával kapcsolatban kárt okoz. A közjegyzői okiratba foglalt szerződésekkel kapcsolatos perindítási kötelezettség nem volt megállapítható, s az sem, hogy a felszámoló bármilyen mértékű kárt okozott volna a felpereseknek, így az elsőfokú bíróság szerint a jogalap e körben hiányzik. Tekintettel arra, hogy a kirendelt igazságügyi szakértői véleményből sem lehet azt a következtetést levonni, hogy az V. rendű alperes részére tényleges hitelkihelyezés, tehát hitelfolyósítás nem történt, nyilvánvalóan a felszámoló mérlegelési körébe tartozik, hogy a kölcsönszerződés elszámolása és esetleges felmondása vagy attól való elállás milyen jogkövetkezményekkel jár az adós gazdálkodó szervezet vagyonában. E körben utalt az elsőfokú bíróság a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.486/2011/13. számú határozatának 37. oldal negyedik bekezdésében, valamint a Kúria Gfv.VII.30.320/2012/9. számú határozata 29. oldalának harmadik bekezdésében foglaltakra.

A III. rendű alperes hivatkozott jogellenes tevékenysége körében felhozottakat sem találta az elsőfokú bíróság alaposnak.

Az I. rendű felperes által felhozott I., II., III. rendű alperesek jogellenes magatartását, illetőleg közös akarategységet, illetőleg az V. rendű alperes magatartásában egymásról tudva való károkozást megalapozó jogellenes magatartást az elsőfokú bíróság nem tudott megállapítani.

A ..., ..., ..., ..., ... közjegyzői okiratba foglalt szerződéseket illetően az elsődleges kereseti kérelem tekintetében, az I. rendű alperes vonatkozásában, a jogalap körében az 1996. évi CXII. törvény 77. § (1) bekezdésében, illetőleg az I. rendű alperes hitelezési szabályzatában foglaltakba ütköző módon történt jogszabálysértéssel történő eljárása kapcsán csupán utal arra, hogy a Ptk. 200. § (2) bekezdése első fordulata alapján az nem tekinthető semmisnek, tekintettel arra, hogy ahhoz a Hpt. más jogkövetkezményt fűz. Ezen okból a kölcsön- és hitelszerződések, és ebből következően az ezt biztosító fedezeti szerződések sem tekinthetők semmisnek. A 2001. február 21-én létrejött opciós megállapodásokon alapuló ingatlan, illetve ingó adásvételi szerződések körében az elsőfokú bíróság az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában a II., az V. és a III. rendű alperesek tekintetében kifejtett jogalapi hivatkozásokra utalt, különös figyelemmel a Ptk. 4. § (1), illetve (4) bekezdése körében kifejtett indokokra. Önmagában az a körülmény, hogy a II. rendű alperes esetlegesen tájékoztatási, illetve az elővásárlási jog érvényesíthetőségével kapcsolatos kötelezettségének nem megfelelően tett eleget, nem a szerződés érvénytelenségét, hanem a hitelezők esetleges kártérítési igényét vonja maga után. Azonban az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában kifejtettek alapján a kár felmerülése, a II. rendű alperes felróható magatartása, illetőleg a felperest ért kár közötti okozati összefüggést nem bizonyított.

Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a szerződésben foglalt adatok nem megfelelő volta önmagában az érvénytelenség jogkövetkezményét nem vonja maga után, így a felperesek által hivatkozott adószám, bankszámlaszám, stb. tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság az 1998-ban közjegyzői okiratba foglalt szerződések (..., ..., ..., ..., ..., ...) érvénytelenségét nem állapította meg, valamint a 2000. február 21-én a III. és az V. rendű alperesek között létrejött perbeli ingatlanok, illetve ingók

vonatkozásában létrejött adásvételi szerződések érvénytelenségét nem állapította meg, ebből következően a felperesnek a VI-XII. rendű alperesek vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelmét sem találta alaposnak.

Tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a kereseti kérelem érdemben elbíráلható volt, az I. rendű felperes által indítványozott bizonyítást az elsőfokú bíróság nem látta indokoltnak. A szakértői vélemény kiegészítésére irányuló kérelemben az indítványozott kérdések túlnyomó része jogkérdés, illetve a per tárgyával össze nem függő kérdésekre terjed ki, illetőleg a szakértő a perben irányadó kérdésre válaszolt. A szakértői vélemény 30-35. oldalán kifejtettek alapján megállapítható a tényleges hitelfolyósítás, így e körben további bizonyítás felvételét, iratok beszerzését a bíróság nem találta szükségesnek. Az I. rendű alperes további hitel- és egyéb, a felperes által indítványozott iratok beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát mellőzte, figyelemmel a fentiekre, továbbá arra a körülményre, hogy a Ptk. 200. §-a szerint az I. rendű alperes esetleges jogszabálytól eltérő kötelezettségéhez a Hpt. más jogkövetkezményt fűz, ezért a semmisség ez okból nem alkalmazható.

Az elsőfokú bíróság szerint megállapítható, hogy amennyiben a felperest kár érte, az nem a II. rendű alperes esetleges értesítésének elmulasztásából [Cstv. 47. §, 48. §, 49. §], hanem alapvetően abból, hogy az V. rendű alperes nem tett eleget a szerződésben foglalt kötelezettségének. Mindezek alapján a bíróság a keresetet a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű felperes támadta meg fellebbezéssel, melyben elsődlegesen annak - lényeges eljárási szabályok megsértése miatti [Pp. 252. § (2), (3) bekezdés] - hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan annak megváltoztatásával a keresetének helyt adást és az összecszerűség „meghatározásával kapcsolatban” az elsőfokú bíróság újabb eljárásra utasítását kérte. Kérte továbbá az alperesek első- és másodfokú perköltségben „marasztalását”.

Fellebbezése indokolásának III. részében („A felülvizsgálati kérelem jogalapja”) arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság végzésének indokolása okszerűtlen, mert az egyszer már a kereshetőségi jog hiánya miatt elutasított keresetet másodlagosan nem utasíthatta volna el az elsőfokú bíróság érdemben. Azt állította, e körben az elsőfokú bíróság határozata az I. rendű felperes bizonyítási indítványainak elutasításával lényeges eljárási szabályokat sértett, illetve a bizonyítékokat okszerűtlenül és egyoldalúan értékelte, s azokból téves jogi következtetést vont le. Részletesen, álláspontját pontokban szedve kitért a kereshetőségi jog kérdésére. Kiemelte: az elsőfokú bíróság tévedett, mivel kizárólag egy szempontot vett figyelembe a szerződések érvénytelenségének esetére, nevezetesen azt, hogy a kölcsön összege terhelni fogja az V. rendű alperes felszámolási vagyonát. Ez az álláspont teljesen figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy amennyiben a perbeli kölcsön-, opciós- és adásvételi szerződések érvénytelenségének megállapítására sor kerül, annak következtében a kölcsönrel terhelt vagyon „felszabadul”. Az ítélet

ezért nyilvánvalóan megalapozatlan, ugyanis a bíróság nem együttesen értékelte a szerződések által érintett jogosultságokat és kötelezettségeket.

Az elsőfokú bíróság tévesen állította: a kölcsönszerződések, az opciós megállapodások és az azokon alapuló adásvételi szerződések megtámadása kapcsán az I. rendű felperesnek nem állt fent a jogi érdekeltisége. Hangsúlyozta: éppen az alapozza meg jogi érdekeltiségét, hogy a szerződések érvénytelenségének megállapítása esetén ténylegesen kedvezőbb hitelezői helyzetbe kerül, mint amelyben jelenleg van. A kedvezőbb helyzet annak eredménye, hogy az V. rendű alperes felszámolási vagyona növekszik, ugyanis a szerződés tárgyai „visszakerülnek” a felszámolási vagyonba.

Kifejtette a jóerkölcsbe ütközéssel kapcsolatos álláspontját is. E szerint: a hitelkihelyezési gyakorlat, az I. rendű alperes működése, különösen a hitelezési tevékenysége nem felelt meg az általános társadalmi elvárásoknak, egyidejűleg jogszabályokat is sértett; „különösen meghatározott érdekcsoportba tartozó vállalkozásoknak nyújtott kölcsönök esetében, sértette az üzleti tisztességesség általános, a társadalom által elfogadott követelményét, ugyanis az az egész magyarországi bankrendszer működését veszélyeztette”.

Fenntartotta az ügyletek céljára vonatkozó - már az elsőfokú bíróság ítéletében ismertetett - álláspontját.

Fellebbezésében részletesen kifejtette az opciós joggal kapcsolatos álláspontját. E körben - utalva a Cstv. 40. §-ára - azt állította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete nem felel meg a Pp. 221. §-ának; ez az ítélet hiányos, mivel a kereset elkésztésével kapcsolatban elfogadható indokolást nem tartalmaz.

Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a felszámoló az opciós jog alapján törvényesen értékesítette az V. rendű alperes vagyontárgyait. Erre vonatkozó álláspontját ismételten, részletesen kifejtette

Kitért az I. rendű felperes az V. rendű alperes átalakulásának részletes ismertetésére is azzal, hogy e körben az elsőfokú bíróság nem okszerűen értékelte a bizonyítékokat.

Az I. rendű felperes 25. pontban adta elő az elsőfokú bíróság ítéletének egyes konkrét megállapításaira vonatkozó álláspontját.

Az I., II., III., V., VII., IX. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a lényeges eljárási szabályok betartásával, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, s helytálló az abból levont jogi következtetése is. Az elsőfokú bíróság által kifejtett, lényegében helyes jogi indoklással az ítélet tábla egyetértett, azokra megismétlésük nélkül hivatkozik.

Általánosságban, a kereset valamennyi jogalapjára vonatkoztatva kiemeli, hogy a perbeli szerződéseket (mind a nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközés, mind az

elvárhatóság, a szerződő felek motivációi, tevékenységük lehetséges következményeinek várható előrelátása, stb.) a megkötésük idején fennálló társadalmi és gazdasági környezetre figyelemmel, nem pedig az azóta felhalmozódott társadalmi tapasztalat birtokában kellett megítélni, hiszen ezzel az akkori résztvevők nem rendelkeztek.

Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletéből a Pp. 123. § (1) bekezdésével kapcsolatos okfejtést a Kúria 5/2013. PJE jogegységi határozatának II. pontjára figyelemmel mellőzi. Ez azonban nem változtat az elsőfokú bíróság által a keresetösségi jog körében elfoglalt álláspont helyességén, figyelemmel a Pp. 3. § (1) bekezdésére és a Legfelsőbb Bíróság (jelenleg: Kúria) 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 10. pontjára. Osztotta az ítélőtábla az elsőfokú bíróság jogi álláspontját abban a tekintetben is, hogy az I. rendű felperes jogi érdekeltségét kizárja az a tény, hogy hitelezői igénye kielégítéséhez abban az esetben sem jutna, ha a támadott szerződések alapján teljesített szolgáltatások visszakerülnének az adósi vagyona. Egyetértett az ítélőtábla az elsőfokú bíróságnak az egyes érvénytelenségi okokat illetően kifejtett álláspontjával is.

A Fővárosi Ítélőtábla a fellebbezéssel összefüggésben az alábbiakra mutat rá. Az ítélőtábla nem találta megalapozottnak a fellebbezésben felhozott, a per érdemi elbírálására kiható jogszabálysértésre (a tényállás felderíthetőségére, iratellenességre), illetve téves jogi következtetés levonására vonatkozó állításokat. Az ítélőtábla a fellebbező Pp. 221. § (1) bekezdésére hivatkozását sem találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság ítélete megfelel a Pp. 221. § (1) bekezdése rendelkezéseinek. Nincs eljárásjogi akadálya annak, hogy a bíróság a keresetet elutasító ítéletet úgy indokolja meg, hogy - noha azt a keresetösségi jog hiánya miatt kellett elutasítani - a kereset akkor sem lett volna - más jogi indokok alapján - teljesíthető, ha a keresetösségi jog nem hiányozna. Az elsőfokú bíróság jogi indokolásában a feltétlenül szükséges mértéket meghaladóan - ám az adott per sajátosságaira figyelemmel nem indokolatlanul - fejtette ki, hogy a kereset a keresetösségi jog fennállása esetén sem lett volna alapos.

Az V. rendű alperes átalakulásával összefüggésben az ítélőtábla az alábbiakra tér ki.

Az adott ügyben irányadó 1988. évi VI. törvény (Gt.) 367. §-a értelmében, átalakulás esetén a gazdasági társaság létrejöttének és a korábbi gazdasági társaság megszűnésének időpontja a társasági szerződés vagy az alapító okirat aláírásának, részvénytársaság nyilvános alapítása esetén az alapszabály elfogadásának időpontja, egyesülés esetében az egyesülési szerződésben meghatározott időpont, illetve ezen időponttól eltérően - legfeljebb a cégbejegyzés napjáig terjedő - a társaságot alapítók által meghatározott időpont.

A Gt. 369. § (1) bekezdése értelmében, ha a cégbíróság az átalakulás (egyesülés) cégbejegyzését megtagadja, vagy a bejegyzést elrendelő jogerős végzés hatályon kívül helyezésére kerül sor, az átalakulni kívánó gazdasági társaság a korábbi formájában működik tovább azzal, hogy a (2) bekezdés szerinti elszámolási

zárómérleg (záró egyszerűsített mérleg) alapján kimutatott vagyonból az átalakulni kívánó gazdasági társaság a jogutód gazdasági társaság létrejöttének időpontjában fennálló vagyoni arány szerint részesül.

A Gt. 338. § (1) bekezdése szerint az átalakulás során létrejövő gazdasági társaság az átalakult gazdasági társaság általános jogutóda. A jogutód gazdasági társaságot illetik meg azok a jogok, és terhelik azok a kötelezettségek, amelyek a munkavállalókkal kötött kollektív szerződés alapján a jogelőd gazdasági társaságot illették meg vagy terhelték.

Az adott ügyben az V. rendű alperes 1998. január 1. hatállyal részvénytársasággá alakult. Az átalakuló kft. felszámolását a bíróság 1999. szeptember 15-i kezdő időponttal rendelte el. A Legfelsőbb Bíróság a Cgf.VII.32.397/1999/10. és Cgf.VII.32.993/2000/3. végzésével 2000. május 15-én, illetve 2000. június 20-án hagyta helyben az átalakulás bejegyzését elutasító első fokú végzést, a felszámoló ezt megelőzően, 2000. február 21-én kötött adásvételi szerződést.

Az adott, a cégbíróság által bejegyzésében elutasított átalakulás folytán az átalakuló és az átalakulással létrejövő cég jogutódi kapcsolatban állnak egymással; az átalakulással létrejövő társaság bejegyzéséig átmeneti időszak áll fenn. A Gt. 369. § (2) bekezdése a köztes időszakot adójogi és számviteli és nem cégjogi szempontból rendezi; ezt hangsúlyozza az e §-hoz fűzött magyarázat is (A társasági törvény magyarázata, KJK Bp., 1993., 649. oldal). Ez az átmeneti időszak - melyben sem a kft. törlésére, sem az rt. bejegyzésére nem került sor - a bejegyzés jogerős elutasításával megszűnt, s a gazdálkodó szervezet korábbi formájában működött tovább; ezért az átmeneti időszakban tulajdonban álló vagyontárgyak tulajdoni helyzetének folyamatossága állapítható meg. Ebből pedig az következik, hogy az adós vagyonának felszámoló általi értékesítése nem minősül jogszabálysértőnek, érvénytelennek. [Egyébként, önmagában nem jogszabályba ütköző, ha az eladó olyan dolog tulajdonjogának átruházására vállal kötelezettséget, amelynek a szerződés megkötésekor (még) nem tulajdonosa. A tulajdonjog átruházására a teljesítéskor kell az eladónak képesnek lennie, ennek hiánya szavatossági igényt alapoz meg.] Ezért helyesen nem minősítette a felszámoló vagyonértékesítési eljárását az elsőfokú bíróság jogszabályba ütközőnek.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság a Cstv. 40. §-át illetően, beleértve a keresetindítási határidő elmulasztásának kérdését is. E körben az ítéletábra utal a Legfelsőbb Bíróság Gfv.VII.30.320/2012/9. számú ítéletében kifejtettekre.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban is, hogy az I., II, III. rendű alperesekkel szemben a kártérítési felelősség [Ptk. 339. §, Cstv. 54. §] törvényi tényállásának fennállása nem volt megállapítható.

Az I. rendű felperes fellebbezésében kifejezetten csupán a Cstv. 54. §-ára hivatkozott, amely csak a II. rendű alperes (felszámoló) vonatkozásában jöhetett szóba. Az ítéletábra külön kiemeli, hogy a felszámoló a Cstv. 54. §-ára alapított felelőssége akkor vizsgálható érdemben, illetve akkor állapítható meg ítéleti bizonyossággal, ha a felszámolási eljárás befejeződött.

Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a vételi jogot alapító szerződés és az adásvételi szerződéseket illetően. A 2000. február 21-én létrejött adásvételi szerződések az 1996. július 31-én kelt opciós szerződésre utalnak, amely a vételi jog gyakorolhatóságának határidejét 2000. június 30-ában határozza meg.

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Mivel a felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű felperest az alperesek másodfokú perköltségének megfizetésére, mely az általános forgalmi adót is tartalmazza [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (2), (5) bekezdés].

A Fővárosi Ítéltábla az Itv. 46. § (1), 74. § (3) bekezdés, 1/2012. KMPJE, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján kötelezte az I. rendű felperest a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2014. január 15.

Pálné dr. Mikola Júlia s.k.
a tanács elnöke

dr. Vuleta Csaba s.k.
előadó bíró

dr. Senyei György s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)